

**Vlaamse Toezichtcommissie voor het
elektronische bestuurlijke gegevensverkeer**

**Beraadslaging VTC nr. 35/2017
van 25 oktober 2017**

Betreft: Aanvraag tot machtiging voor het meedelen van persoonsgegevens van de werknemers van de voorzieningen ouderenzorg, psychiatrische verzorgingstehuizen, initiatieven beschut wonen en revalidatieziekenhuizen van de afdeling Informatie en Zorgberoepen van het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG) aan de afdeling Gespecialiseerde Zorg en het team Financiering Ouderenzorg van het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid (VAZG) in het kader van het onderzoek naar vernieuwde financieringsmodellen van deze voorzieningen.

I. ELEMENTEN VAN DE AANVRAAG

A. WETTELIJKE, DECRETALE EN REGLEMENTAIRE GRONDSLAGEN

1. De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna: "de VTC");
2. Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid de artikelen 8 en 11;
3. Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 15 mei 2009 betreffende de veiligheidsconsulenten;
4. Gelet op de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVP");
5. Gelet op de wet van 8 augustus 1983 tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen (hierna "WRR");

6. Gelet op de wet van 5 mei 2014 houdende verankering van het principe van de unieke gegevensinzameling in de werking van de diensten en instanties die behoren tot of taken uitvoeren voor de overheid en tot vereenvoudiging en gelijkenschakeling van elektronische en papieren formulieren (hierna "wet van 5 mei 2014"), inzonderheid artikel 5;

7. Gelet op het Koninklijk besluit van 13 februari 2001 ter uitvoering van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens (hierna "KB van 13 februari 2001");

B. VERLOOP VAN HET ONDERZOEK

8. Gelet op de aanvraag ontvangen op 7 september 2017;

9. Gelet op de evaluatie van de beveiliging van het agentschap Zorg en Gezondheid, ontvangen op 7 september 2017;

10. Gelet op de bespreking van het dossier op de vergadering van de VTC van 25 oktober 2017;

11. Beslist op 25 oktober 2017 als volgt:

II. ONDERWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

12. Ingevolge de 6de staatshervorming is de Vlaamse gemeenschap sinds 1 juli 2014 juridisch bevoegd geworden voor de financiering van de ouderenvoorzieningen, de psychiatrische verzorgingstehuizen, de revalidatieziekenhuizen, de revalidatieconventies en de initiatieven voor beschut wonen. Tot 31 december 2018 zorgt het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV), ingevolge de toepassing van een protocolakkoord, nog voor de uitvoering. Vanaf 1 januari 2019 neemt Vlaanderen effectief de financieringsregeling over.

13. Om deze financiering te optimaliseren wensen de afdeling Gespecialiseerde Zorg en het team Financiering Ouderenzorg een onderzoek te voeren met twee onderzoeksvragen:

- Welke gegevens vragen de afdeling Gespecialiseerde Zorg en team Financiering Ouderenzorg momenteel op bij voorzieningen die ook al in authentieke digitale gegevensbronnen, die kunnen worden ontsloten, beschikbaar zijn ? Het is de bedoeling om voor die gegevens het 'only once'-principe toe te passen

- In welke mate is het mogelijk om de huidige financiering van de voorzieningen te herzien, waarbij er een nieuw financieringsmodel tot stand komt waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van gegevens die al in authentieke digitale gegevensbronnen, die kunnen worden ontsloten, beschikbaar zijn ?

14. Voor het uitvoeren van dit onderzoek zijn ook gegevens vereist van de DmfA - Multifunctionele Aangifte Sociale Zekerheid en van de FOD Volksgezondheid. Hiervoor werden machtigingsaanvragen ingediend bij de bevoegde sectorale comités van de Commissie voor de Bescherming van de Persoonlijke Levenssfeer (CBPL).

III. ONDERZOEK VAN DE AANVRAAG

A. ONTVANKELIJKHEID

15. De personen worden geïdentificeerd aan de hand van hun INSZ-nummer. In casu betreft het een latere verwerking van gegevens die informatie bevatten omtrent een geïdentificeerde natuurlijke persoon. Deze gegevens kunnen dus als persoonsgegevens in de zin van artikel 1, §1, WVP, gekwalificeerd worden.

16. Aangezien deze persoonsgegevens op een geautomatiseerde wijze worden verwerkt, is de WVP van toepassing¹.

17. Overeenkomstig artikel 8, eerste lid van het e-govdecreet vereist elke elektronische mededeling van persoonsgegevens door een instantie² een machtiging van de VTC, tenzij de elektronische mededeling van gegevens al onderworpen is aan een machtiging van een ander sectoraal comité, opgericht binnen de CBPL.

¹ Art. 3, §1 WVP.

² Het begrip 'instantie' wordt gedefinieerd in artikel 2, 10°, van het decreet als: "een instantie, vermeld in artikel 4, §1, van het decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur".

Art. 4. § 1. Dit decreet is van toepassing op de volgende instanties :

1° het Vlaams Parlement en de eraan verbonden instellingen;

2° de diensten, instellingen en rechtspersonen die afhangen van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest;

3° de gemeenten en de districten;

4° de provincies;

5° de andere gemeentelijke en provinciale instellingen, met inbegrip van de verenigingen zonder winstoogmerk waarin één of meer gemeenten of de provincies minstens de helft van de stemmen in één van de beheersorganen heeft of de helft van de financiering voor haar rekening neemt;

6° de verenigingen van provincies en gemeenten, bedoeld in de wet van 22 december 1986 betreffende de intercommunales, en de samenwerkingsvormen zoals geregeld in het decreet van 6 juli 2001 houdende de intergemeentelijke samenwerking;

7° de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, hierna O.C.M.W.'s te noemen, en de verenigingen, bedoeld in hoofdstuk 12 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende O.C.M.W.'s;

8° de polders, bedoeld in de wet van 3 juni 1957 betreffende de polders, en de wateringen, bedoeld in de wet van 5 juli 1956 betreffende de wateringen;

9° de kerkfabrieken en de instellingen die belast zijn met het beheer van de temporalieën van de erkende erediensten;

10° alle andere instanties binnen het Vlaamse Gewest en de Vlaamse Gemeenschap.

18. De unieke identificatie van de persoon gebeurt op basis van het rijksregisternummer. De VTC is sinds 14 juni 2014 bevoegd om het gebruik van het rijksregisternummer te machtigen samen met een door haar te machtigen gegevensstroom.³

19. Overeenkomstig artikel 5, 1ste lid, 1° en artikel 8 van de WRR, wordt machtiging verleend om het identificatienummer van het Rijksregister te gebruiken: "aan de Belgische openbare overheden voor de informatiegegevens die zij gemachtigd zijn te kennen uit hoofde van een wet, een decreet of een ordonnantie".

20. De persoonsgegevens worden opgevraagd bij het Vlaams agentschap Zorg en Gezondheid, opgericht bij het besluit van 7 mei 2004 als een intern verzelfstandigd agentschap zonder rechtspersoonlijkheid, binnen het beleidsdomein Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het VAZG is dus een instantie, vermeld in artikel 4, §1, 2°, van decreet van 26 maart 2004 betreffende de openbaarheid van bestuur, en valt dus onder het toepassingsgebied van artikel 8 van het e-govdecreet.

21. De VTC is derhalve bevoegd om voorliggende machtigingsaanvraag te behandelen.

22. Het VAZG werd gemachtigd tot gebruik van het rijksregisternummer van werknemers van zorgvoorzieningen in het kader van de financiering van deze voorzieningen⁴.

B. TEN GRONDE

B.1. FINALITEITSBEGINSEL

23. Artikel 4, §1, 1°, WVP, stelt dat iedere verwerking van persoonsgegevens eerlijk en rechtmatig moet zijn. Dit houdt in dat iedere gegevensverwerking dient te gebeuren op een transparante wijze en mits naleving van het recht. Overeenkomstig artikel 4, §1, 2°, WVP, dienen persoonsgegevens voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden te worden verkregen en mogen zij niet verder worden verwerkt op een wijze die,

³ Artikel 5 van de wet van 5 mei 2014 (*B.S.* 4 juni 2014).

⁴ artikel 4, § 1, 2°, b) van het koninklijk besluit van 15 september 2006 tot uitvoering van artikel 59 van de wet van 2 januari 2001 houdende sociale, budgettaire en andere bepalingen, wat de maatregelen inzake vrijstelling van arbeidsprestaties en eindeloopbaan betreft: "Op verzoek van de Dienst delen de werkgevers hem de volgende gegevens per trimester mee: ... b) inschrijvingsnummer in het Rijksregister"; artikel 5, § 2, 2°, b) van het koninklijk besluit tot uitvoering van de artikelen 57 en 59 van de programmawet van 2 januari 2001 wat de harmonisering van de barema's, de loonsverhogingen en tewerkstellingsmaatregelen in bepaalde gezondheidsinstellingen betreft: "In de elektronische vragenlijst, bedoeld in §1, worden per trimester voornamelijk de volgende gegevens toegepast: ... b) inschrijvingsnummer in het rijksregister"; artikel 33, 2°, b) van het ministerieel besluit van 6 november 2003 tot vaststelling van het bedrag en de voorwaarden voor de toekenning van de tegemoetkoming, bedoeld in artikel 37, § 12, van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, in de rust- en verzorgingstehuizen en in de rustoorden voor bejaarden: "In de elektronische vragenlijst zoals bedoeld in artikel 32, 1°, worden ondermeer de volgende gegevens opgenomen per trimester: ... b) inschrijvingsnummer in het rijksregister".

rekening houdende met alle relevante factoren, met name de redelijke verwachtingen van de betrokkene en met de toepasselijke wettelijke en reglementaire bepalingen, onverenigbaar is met die doeleinden.

Oorspronkelijk doeleinde van de gegevensverwerking:

24. De Vlaamse overheid en meer specifiek de afdeling Informatie en Zorgberoepen van het VAZG heeft sedert de 6de staatshervorming de verplichting om zorgberoepen te registreren overeenkomstig de wet betreffende de uitoefening van de gezondheidszorgberoepen, gecoördineerd op 10 mei 2015.⁵

Doeleinde van de verdere verwerking:

25. Ingevolge de 6de staatshervorming is de Vlaamse gemeenschap sinds 1 juli 2014 juridisch bevoegd geworden voor de financiering van de ouderenvoorzieningen, de psychiatrische verzorgingstehuizen, de revalidatieziekenhuizen, de revalidatieconventies en de initiatieven voor beschut wonen. Tot 31 december 2018 zorgt het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (RIZIV), ingevolge de toepassing van een protocolakkoord, nog voor de uitvoering. Vanaf 1 januari 2019 neemt Vlaanderen effectief de financieringsregeling over.

26. De betrokken zorgvoorzieningen moeten een financiële tegemoetkoming krijgen voor zorgpersoneel dat zij voor hun bewoners/gebruikers dienen in te zetten. Die financiële tegemoetkoming wordt vastgesteld door:

- het team Financiering Ouderenzorg, wat de tegemoetkoming voor ouderenvoorzieningen betreft;
- de afdeling Gespecialiseerde Zorg, wat de tegemoetkoming voor de psychiatrische verzorgingstehuizen, de revalidatieziekenhuizen, de revalidatieconventies en de initiatieven voor beschut wonen betreft.

27. De financiële regeling van de voorzieningen is geregeld in:

- de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994, met name artikel 34;
- de wet van 2 januari 2001 houdende sociale, budgettaire en andere bepalingen, wat de maatregelen inzake vrijstelling van arbeidsprestaties en eindloopbaan betreft, met name artikel 59.
- de programmawet van 2 januari 2001 wat de harmonisering van de barema's, de loonsverhogingen en tewerkstellingsmaatregelen in bepaalde gezondheidsinstellingen betreft, met name de artikelen 57 en 59.

28. Om deze financiering te optimaliseren wensen de afdeling Gespecialiseerde Zorg en het team Financiering een onderzoek te voeren met twee onderzoeksvragen:

⁵ artikel 5, I, §1, 1°, 7), van de bijzondere wet tot hervorming der instellingen van 8 augustus 1980.

- Welke gegevens vragen de afdeling Gespecialiseerde Zorg en team Financiering Ouderenzorg momenteel op bij voorzieningen die ook al in authentieke digitale gegevensbronnen, die kunnen worden ontsloten, beschikbaar zijn ?
Het is de bedoeling om voor die gegevens het 'only once'-principe toe te passen

- In welke mate is het mogelijk om de huidige financiering van de voorzieningen te herzien, waarbij er een nieuw financieringsmodel tot stand komt waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van gegevens die al in authentieke digitale gegevensbronnen, die kunnen worden ontsloten, beschikbaar zijn ?

29. De VTC is van oordeel dat het doeleinde in randnummer 25 e.v. welbepaald en uitdrukkelijk omschreven is in de zin van artikel 4, §1, 2°, WVP.

30. Gelet op bovenstaande kan geoordeeld worden dat de doeleinden van de latere verwerking verenigbaar zijn met dat van de oorspronkelijke verwerking.

31. De wettelijke basis van deze regeling werd reeds vermeld in de vorige paragrafen. De toekomstige doelen zijn rechtmatig te noemen.

32. Niettemin moet wel rekening gehouden worden met de belangen van de betrokkenen. Vandaar dat de vereisten van transparantie en beveiliging een doorslaggevende rol spelen (*infra*).

B.2. PROPORTIONALITEITSBEGINSEL

B.2.1. Aard van de gegevens

33. Overeenkomstig artikel 4, §1, 3°, WVP, moeten persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en niet overmatig zijn, uitgaande van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of waarvoor zij verder worden verwerkt.

34. De afdeling Gespecialiseerde Zorg van het VAZG krijgt van de DMfA – Multifunctionele Aangifte Sociale Zekerheid het INSZ-nummer doorgestuurd van de personen met een zorgberoep uit de zorgvoorzieningen.

35. De afdeling Gespecialiseerde Zorg stuurt deze INSZ-nummers door aan de afdeling Informatie en Zorgberoepen om daaraan gekoppeld volgende gegevens terug te krijgen:

Identificatie van de persoon INSZ	Het INSZ wordt gebruikt als unieke identificatie van de persoon.
Is de werknemer gekend in de databank zorgberoepen ? (ja/nee)	De kwalificatie van een werknemer in een zorgberoep is een determinerend element in de financieringsregeling of rapportering van kwaliteit

<p>In welke hoedanigheid is de werknemer gekend in de databank zorgberoepen?(onderzoeksvraag 1)</p> <p>Volgens de huidige reglementering gaat het er inzonderheid om te weten of de werknemer de hoedanigheid heeft van</p> <ul style="list-style-type: none"> • ofwel zorgkundige • ofwel verzorgende • ofwel kinesitherapeut • ofwel logopedist • ofwel ergotherapeut • ofwel onder de verzamelnaam 'personeel reactivering' valt, d.w.z. het gaat om een werknemer in het bezit van één van de volgende bekwaamheden: <ul style="list-style-type: none"> - graduaat of licentiaat of master in de kinesitherapie; - graduaat of bachelor of licentiaat of master in de logopedie; - graduaat of bachelor in de ergotherapie; - graduaat of bachelor in de arbeidstherapie; - graduaat of bachelor in de readaptatiewetenschappen; - graduaat of bachelor in de dieetleer; - graduaat of bachelor of licentiaat of master in de pedagogie of de orthopedagogiek; - graduaat of bachelor of postgraduaat of master in de psychomotoriek; - licentiaat of master in de psychologie; - graduaat of bachelor psychologisch assistent; - graduaat of bachelor sociaal werker of in de sociale gezondheidszorg of sociaal verpleegkundige of verpleegkundige gespecialiseerd in de sociale gezondheidszorg; - bachelor of master in het sociaal werk; - graduaat of bachelor in de gezinswetenschappen; - licentiaat of master in de gerontologie; - graduaat of bachelor opvoeder. - bachelor na bachelor opleiding psychosociale gerontologie. <p>In het kader van het onderzoek naar vernieuwde financieringsmodellen (onderzoeksvraag 2) gaat het om volgende gegevens: Wie is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zorgkundige • Ergotherapeut • Logopedist • Diëtist • Farmaceutisch-technisch assistent • Medisch laboratoriumtechnoloog • Technoloog medische beeldvorming • Podoloog • Audioloog/audicien • Orthopedist • Kinesitherapeut 	<p>De kwalificatie van een werknemer in een zorgberoep is een determinerend element in de financieringsregeling of rapportering van kwaliteit</p>
---	---

36. Aan de hand van het unieke identificatienummer van het INSZ-nummer kan een persoon precies geïdentificeerd worden.⁶

37. Op basis van de hierboven geanalyseerde elementen kunnen de gegevens worden beschouwd als relevant evenredig en niet overmatig voor de doeleinden, vermeld in randnummer 25 e.v.

B.2.2. Bewaringstermijn van de gegevens

38. Artikel 4, §1, 5°, WVP voorziet dat persoonsgegevens niet langer mogen worden bewaard dan noodzakelijk is voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verkregen of verder worden verwerkt.

39. De aanvraag vermeldt dat de gegevens voor het onderzoek zullen bewaard blijven tot 2 maanden na de beëindiging van de onderzoeksopdracht die 3 maanden loopt.

40. De VTC kan akkoord gaan met deze bewaartermijn.

B.2.3. Frequentie van de toegang

41. De gegevens worden eenmalig opgevraagd.

42. De VTC kan akkoord gaan met deze frequentie.

B.2.4. Duur van de machtiging

43. Het machtiging wordt gevraagd voor een periode van 5 maanden vanaf het verkrijgen van de gevraagde gegevens.

44. De VTC gaat akkoord met een onbepaalde duur.

⁶ Het koninklijk besluit van 2 augustus 2002 waarbij het Vlaams Zorgfonds gemachtigd is de informatiegegevens van het Rijksregisternummer van de natuurlijke personen te raadplegen en het identificatienummer ervan te gebruiken en waarbij de erkennende zorgkassen gemachtigd worden het bewuste identificatienummer te gebruiken.

B.2.5. Bestemmingen en/of derden waaraan gegevens worden meegedeeld

45. De gegevens worden enkel medegedeeld aan een beperkt aantal interne medewerkers de afdeling Gespecialiseerde Zorg en het team Financiering Ouderenzorg.

46. Zoals artikel 12 van de WRR het vereist, moet de aanvrager een lijst opstellen van de personen die het identificatienummer van het Rijksregister gebruiken. Die lijst moet voortdurend worden bijgewerkt en ter beschikking worden gehouden van het Sectoraal Comité van het Rijksregister.

B.3. TRANSPARANTIEBEGINSEL

(artikelen 4, §1, 1°, en 9 tot 15bis, WVP)

47. Artikel 9 WVP voorziet in een verplichting tot informatie van de betrokken personen van wie persoonsgegevens worden gebruikt.

48. Indien de verantwoordelijke voor de verwerking de gegevens niet rechtstreeks bij de betrokkene heeft verkregen, kan evenwel op deze informatieverplichting een uitzondering worden gemaakt indien de registratie of de verstrekking van de persoonsgegevens verricht wordt met het oog op de toepassing van een bepaling voorgeschreven door of krachtens een wet, een decreet of een ordonnantie. Op grond van artikel 9, §2, 2e lid, b), WVP is in een dergelijke situatie een vrijstelling van informatieplicht van kracht. Deze vrijstelling neemt echter niet weg dat de VTC er zich kan van vergewissen of er passende waarborgen worden voorzien voor de bescherming van de rechten van de betrokkenen.

49. De aanvraag vermeldt dat er melding wordt gemaakt van het onderzoek op de website van het VAZG.

50. De VTC gaat hiermee akkoord.

B.4. EXTERNE VERWERKERS EN DIENSTENINTEGRATOREN

51. Er wordt geen beroep gedaan op een externe verwerker.

52. De tussenkomst van een dienstenintegrator heeft hier geen meerwaarde.

B.5. BEVEILIGING

53. Het veiligheidsbeginsel voor de verwerking van persoonsgegevens, bepaald in artikel 16 WVP, verplicht de verantwoordelijke voor de verwerking tot het nemen van passende technische en organisatorische maatregelen om

die gegevens die hij verwerkt te beschermen en zich te wapenen tegen afwijkingen van het doeleinde. Het passend karakter van deze veiligheidsmaatregelen hangt enerzijds af van de stand van de techniek en de hiermee gepaard gaande kosten, en anderzijds van de aard van de te beschermen gegevens en de potentiële risico's.

54. De aanvraag vermeldt dat de gegevens in een excelbestand worden overgedragen aan de afdeling Gespecialiseerde Zorg en het team Financiering Ouderenzorg.

55. De VTC bepaalt dat de overdracht versleuteld dient te gebeuren en het wachtwoord moet bezorgd worden via een ander kanaal.

56. Het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid, waarvan het Vlaams Zorgfonds deel uitmaakt, beschikt over een veiligheidsconsulent en een veiligheidsplan.

IV. BESLUIT

57. De VTC machtigt de afdeling Informatie en Zorgberoepen om de gevraagde persoonsgegevens mee te delen aan de afdeling Gespecialiseerde Zorg en het team Financiering Ouderenzorg voor de doeleinden en onder de voorwaarden vermeld in deze machtiging. De VTC staat hierbij het gebruik van het rijksregisternummer toe.

58. De machtiging wordt verleend voor een periode van 5 maanden vanaf de overdracht van de gevraagde gegevens.

59. De VTC bepaalt dat de overdracht van de gevraagde gegevens op een beveiligde manier dient te gebeuren, vermeld in randnummer 55.

Willem Debeuckelaere,
Voorzitter